

Making the Right Turn*

An Exploration of the Definition of Turning Right and Left in Halachah

TABLE OF CONTENTS

"KOL PINOS – DERECH YEMIN"	1
ROTATING BODY	3
LIGHTING CHANUKA CANDLES.....	4
SHAKING LULAV / KOHANIM ROTATING	7
DERECH YEMIN AS APPLIED TO ROTATION	11
VIEW OF TZEMACH TZEDEK	15
BOI VESHALOM	19
THE CHABAD CUSTOM.....	21

"Kol Pinos – Derech Yemin"

The copper "Sea" that Shlomo HaMelech constructed in the Beis Hamikdash—a basin containing *mikvah* water that was used by the *kohanim* for ritual immersion¹—stood upon twelve copper oxen. The verse counts first the three oxen on the northern side, followed by the three on the western side, then the southern side, and concludes with the eastern side.² The Talmud derives from this that **"any turn [in the Temple service] should be *derech yemin* – towards the right."** When one circles an object from its northern side to its western side, one is turning along one's right side.³

* המאמר נערך ע"י חבר המכון הרב יעקב גרשון שליט"א.

(1) דברי הימים ב (ד, 1): "וַיִּהְיֶה לְרִחְצָה לַפְּהַיִּים בּוֹ". ובמצורת דוד (שם): "לרחצה – לכהנים לטבול בו מטומאתן, וארז"ל שלא היו המים שאובים כי רגלי הבקרים שעמדו תחתיו היו נקובים וחלולים ודרך כס באו המים מן המעיין".

(2) מלכים א (ז, כג-כה): "וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוֹצֵק עֶשֶׂר בָּאֲמָה מִשְׁפָּתוֹ עַד שְׁפָתוֹ עֵגוֹל סָבִיב וְחָמֵשׁ בָּאֲמָה קוֹמָתוֹ וְקוֹ שְׁלֹשִׁים בָּאֲמָה יָסֵב אֹתוֹ סָבִיב . . . עָמַד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פָּנִים צְפוֹנָה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים נֶגְבָּה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים מְזֻרְחָה וְהָיָה עֲלֵיהֶם מִלְמַעְלָה וְכָל אַחֲרֵיהֶם בְּיָתָהּ".

ועד"ז בדברי הימים ב (ד, כד-ד): "וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוֹצֵק עֶשֶׂר בָּאֲמָה מִשְׁפָּתוֹ אֶל שְׁפָתוֹ עֵגוֹל סָבִיב וְחָמֵשׁ בָּאֲמָה קוֹמָתוֹ וְקוֹ שְׁלֹשִׁים בָּאֲמָה יָסֵב אֹתוֹ סָבִיב . . . עָמַד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פָּנִים צְפוֹנָה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים נֶגְבָּה וְשְׁלֹשָׁה פָּנִים מְזֻרְחָה וְהָיָה עֲלֵיהֶם מִלְמַעְלָה וְכָל אַחֲרֵיהֶם בְּיָתָהּ".

(3) זבחים (סב, ב): "דתני רמי בר יחזקאל, ים שעשה שלמה (דברי הימים ב ד, ד) עומד על שנים עשר בקר שלשה פנים צפונה ושלשה פנים ימה ושלשה פנים נגבה ושלשה פנים מזרחה, כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין [כי מנינא דקרא דקחשיב ואזיל דרך ימין מצפון למערב וממערב לדרום, וכשאתה מקיף שום דבר ופניך אליו ואתה סובבו מצפון למערב לימין אתה הולך, רש"י] . . . ההוא מיבעי ליה לגופיה [להודיעך מושב הים היאך, ומנין לך ללמוד הימנו לפינות המקדש בצורכי עבודה!] א"כ, 'פנים' 'פנים' למה ליי".

